

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

European Bank
for Reconstruction and Development

სუფრის ყურძნის ბაზრის ლიდერები და აუტსაიდერები რა ადგილი უჭირავს საქართველოს?

ანდრეი იარმაკი
გაეროს სურსათის და სოფლის მეურნეობის
ორგანიზაციის საინვესტიციო დეპარტამენტის
ეკონომისტი

თბილისი
ნოემბერი 2018

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

European Bank
for Reconstruction and Development

კრიზისი ხილის ბიზნესში. რა ხდება, და როგორ გავლენას ახდენს სუფრის ყურძენზე?

კრიზისი ხილის ბიზნესში არ არის – არის ძალიან დიდი რაოდენობის ხილი **დაბალი** **ხარისხის!**

- მომხმარებლებს სურთ უფრო ხარისხიანი პროდუქტი **იაფად**, მაგრამ მზად არიან გადაიხადონ მნიშვნელოვნად მეტი **პრემიუმ ხარისხისათვის**
- ევროკავშირის EC-15 ქვეყნებში **არ არის მოთხოვნა** პროდუქტზე რომელიც არ რის პრემიუმ ხარისხის – ამ პროდუქტს უბრალოდ არ დებენ დახლზე;
- მომხმარებელი აფასებს კომფორტს;

კრიზისი ხილის ბიზნესში არ არის – არის ძალიან დიდი რაოდენობის ხილი **დაბალი** **ხარისხის!**

- **ორგანიკა** – ყველზე მზარდი პრემიუმ სეგმენტი;
- მომხმარებელი უფრო და უფრო აქცევს ყურადღებას პროდუქტის ეკოლოგიურობას, მის შეფუთვას და ასევე წარმოების და რეალიზაციის სისტემის მდგრადობას;
- იზრდება **თაობა Y** სრულიად განსხვავებული ღირებულებებით – ძლიან რთული იქნება მატ მიყიდო **არაორგანიკა** არა **ეკოლოგიურ** შეფუთვაში, და ამას ისინი შეიძენენ ხოლოდ **ონლაინ**.

სუფრის ყურძნის ბაზრის ლიდერები და აუტსაიდერები

- ვინ წარმოადგენს მსოფლიო **ლიდერს** სუფრის ყურძნის წარმოებაში? და რატომ?
პასუხი: ჩილე, სარკისებური სეზონურობის და ამერიკული ხარისხის სტანდარტების გამოყენების გამო. ამავე დროს შეერთებული შტატები მესამე ყველაზე მსხვილი ექპორტიორია!
- ვინ არის ყველაზე მსხვილი ევროპული ექპორტიორი?
- *პასუხი: იტალია – ხარისხი და მარკეტინგი*

სუფრის ყურძნის ბაზრის ლიდერები და აუტსაიდერები

სუფრის ყურძნის ბაზრის ლიდერები და აუტსაიდერები

- რომელი რეგიონი ზრდის სუფრის ყურძნის იმპორტს ყველაზე სწრაფად?
- **პასუხი: სამხრეთ აღმოსავლეთ აზია 28% წელიწადში!**
მოსახლეობის ზრდა + ეკონომიკის და შემოსავლების ზრდა. ვიეტნამი საერთოდ ყოველ წელს აორმაგებს სუფრის ყურძნის იმპორტს!
- ასევე საინტერესოა **ახლო აღმოსავლეთი** – იქ მოცულობები მცირეა და ზრდა ნელი, მაგრამ **7%** ზრდა წელიწადში უკეთესია ვიდრე ევროკავშირის ბაზარი **0%**.
- შესაძლებელია სუფრის ყურძნის მიწოდება ასე შორს?
- **პასუხი: იხილეთ ინფორმაცია ჩილეს შესახებ**
- **რუსეთი ამცირებს სუფრის ყურძნის!**

საქართველოს შიდა ბაზრის პოტენციალი რომელიც არ გამოიყენება არის **35-50** **მილიონი დოლარი**

- დაახლოებით **1000 ტონა** იმპორტის ჩანაცვლება შესაძლებელი
  - ხარისხიან ყურძენზე ხელმისაწვდომობა მოხმარების გაზრდის წინაპირობაა ! მოლდოვაში მოხმარება B Молдове სულ მოსახლეზე არის **4-ჯერ მაღალი**, ხოლო სლოვენიაში – **10-ჯერ მაღალი**, ვიდრე საქართველოში! მას მოიხმარენ ცოტას... იმიტომ რომ სუფრის ყურძენი ფაქტიურად არ არის!
- უბრალოდ სეზონის გაზრდით და ხარისხიანი ყურძნის შეთავაზებით, შესაძლებელია შიდა ბაზრის მოცულობის ზრდა 26-35 ათასი ტონით! რაც ნიშნავს დამატებით **50 მილიონი** დოლარის პროდუქციის გაყიდვას!

შესაძლებელია თუ არა მიიღო ფასი 3,5-4,5 ლარი კილოგრამზე ?

- პრემიუმ ხარისხის საადრეო პროდუქციის მიწოდების განვითარება ტურისტული სეზონის დროს - ეს სრულებით შესაძლებელია!
- ახლო აღმოსავლეთის და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნებისთვის პრემიუმ ხარისხის პროდუქტის მიწოდებით ასეთი ფასი სავსებით შესაძლებელია იყოს რეალური. ეს ფასი არის შეუთვის და ტრანსპორტირების ხარჯების გამოკლებით.
- მოცემულ მომენტში ხარისხიანი ყურძნის საბაზრო ფასი ამ ქვეყნებში შეადგენს **5 დან 15 დოლარამდე** კილოგრამზე.
- უზბეკეთი უკვე გამოიმუშავებს **100 მილიონ დოლარს** სუფრის ყურძნის ექსპორტიდან, ხოლო ქიმიშიდან - **200 მილიონ დოლარამდე!**

სტრატეგია ნაბიჯ ნაბიჯ:

1. იმპორტის ჩანაცვლება + 1 000 ტონა ზაფხულის პერიოდში (სათბურები და საადრეო ჯიშები) და ოქტომბერ-დეკემბერში. ყველაზე მომგებიანი სეგმენტი. ყველაზე საუკეთესოა ტურისტული ზონების სიახლოვეს, შესაძლოა დაწყება 0,1 ჰა დან.
2. შიდა მოხმარების გაზრდა – საადრეო, საშუალო საგვიანო პერსპექტიული ჯიშების წარმოება დიდ ფართობებზე მარტამდე შენახვით. მარჯა დაბალი მაგრამ საერთო მოგება მაღალი!
3. ექსპორტი - თადაპირველი ორიენტაციით მდიდარ ბაზრებზე შესაძლოა იყოს მომგებიანი სეგმენტი მსხვილი მწარმოებლებისათვის ან ფერმერთა კოოპერატივებისათვის.

მადლობა ყურადღებისათვის!

Andriy.Yarmak@fao.org